

ספר
שאלות ותשובות

חזרת יאיר

השאלות השונות כוונות מחושבות מעשה מחשבות מענה עץ עבות. היה כשהרר יאיר דיים בן הגאון החסיד כמהרר משה לשמשון זצ"ל אב"ד ור"ם דק"ק ווירשישא אשר איסק ביום ההוא לחם אבידים בקרבות. עם גדולי הדור והבריהם פנחלי אש ולהבות. כך הונח בהם יבדך לשוכן בערבות. שהלך מחמתו לראיו ביום גרבנות. וימצא בהם גם שאר הכמות עיונים שעונים כתרבות. מהם עם דברים תורניים יחד משולבות. נחמדים מזהב ומסו אלפי רכבות. בהם ישמחו הרעיונים ויגילו הלבבות

זה הספר נגשנו וכבדנו הליב לו זך הגאון המחבר זצ"ל בחייו נתמו אה ספרו הוא רבשונה לאור עולם בדפוס וראגלשורט בלגיה מגיע לס"ק. ויטן מרוב ימים ושנים שעברו מני אז עד עתה רבו ועלמו כהענקיים והורשים אה הספר הנוכחי ליקרת תורת הגבאים והבריו כי נעמו הוכה כעה מההש בדפוס עם מוספת מעלות טובות על הדפסה הקודמת :

- (א) הוכה ערימה כל ההשמות אשר נצטו כגד יחדיו כסוף הספר ועמה כל דבר השמטה על מקומו וכל כוון לפנינו ומסוגר בשני חללי לבנה מרובעות כזה [ ] . וכן שלשה שנים שלמות היה ס"י ק"א ק"ב ק"ג אשר יאלה מכללה עליהם שנתנו חוץ למחלתם והוספו עד ס"י קע"ו הוספו עמה אל מקומם הראוי להם :
- (ב) נעמד הספר הזה בהנחות יקרות מהגאון המונסק כ"ו מוכי ברודך פראנקל זצ"ל מלייפטיק בהשמות כר וך פ ע ט :

הוכה לבית הדפוס ע"י ה"ס מו"י יעקב משולם ניק"י מדיס בלבוב :

ל ע מ ב ע ר ג

בדפוס של ה"ס וכו' מו"י אורי זאב וואלף סאלאש י"י :

לפ"ק

תרנ"ז

באג

הוצאה חדשה
עם מפתחות על הש"ס

ע"ה"ק ירושלים ת"ר
שנת תשמ"ז לפ"ק

הוצאת החברה הירושלמית
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ד

מכבוד הרב הגאון הקדוש המפורסם בק"א ראש גולה אריאל אספקלריא המאירה מופת הדור כ"י קס"ח מוהר"ר יחזקאל שרגא הלברשטאם שליט"א. מל"ס בק"א שינאווי יע"א:

כבוד הרב הגאון המובהק ומפורסם שטיילאח דיחוסא מדור דור שמו העוב כירח יקר הולך בכל מדינה ופולך קש"ת מ' ארי' ליבש סג"ל היררוויץ שליט"א האבד"ס סטריא והגליל

כבר

נודע בשערים המלויים בכלה יקר תפארת קרית ספר חות יאיר שחיבר הגאון מופת דור מוה' רייז' יאיר בברך זללה"ה שמעתי מתדריץ בעלמא. וחידושו הגפלאים מתאמרי בני מדרשא ומרגלי כפומייהו דכולהו רבנן. וכבר נדפס פגמים רבות ומלאס פני חבל תגובה. ולרוב חביבותי אדאזלי אודבון. והוא יקר העילאות תאל. ורבים הם הפשתוקקים לרווח למאונס מבאר מים חיים. וכעת העיר ה' את רוח הרבני המופלג הותיק מוה' יעקב משולם ניק' נ"י מדפיס בלבוש לחדש הדר זיוו דפוסו המשובח. לכות את הרבים. וישת עליו נוסחות הגהות יקרות מאירי עינים ומשמחי לב מהגאון האמתי מוה' ברוך פרענקר זללה"ה אמינא לפעלא עבא יישר חילי' ואפריון נעמי' ל"י. והנה גוף הספר א"ל הסכמה. אספ למען לא יהיו שוחי מלוא ניזוקין בלתי אפוא לכהיר את אחיבי לכל. וישגו נבולו של הר"מ הג"ל. וכל זר לא יקרב להדפיס כמחכתו בלתי רשותו והסכמתו עד כלות עשרה שנים והשומע הק' ארי' ליבש הגוי אש האר"ו י' אבד"ק והגליל יע"א:

שנו' לירידי המופלג ירו"ש מ' יעקב משולם ניק' נ"י:

עיד בקשתו אודות הסכמה על שו"ת חות יאיר אשר מדפיס הקשה לשאל יען ספר הזה אינו לריך להסכמה ועל הגהות מא"ז הרב הגאון הענוה מהר"ע ז"ל אבד"ק לייסיק יהיו שורותיים אלו בידו לעד שאנכי מסרתי למע"ל ספר חו"ס יאיר שלו אשר בו כתוב על הגליון הגהות אלו ונודע ויכר ל' הישב שהוא כתי' א"ז ז"ל והרשתי לו להעתיק מגליון ולספחם אל הס' חות יאיר אשר מדפיס מחדש. ולרא' צעה"ת יוס' ה' למדר ואזכור את בריתי בחו"ת יאיר ה"ה לפ"ק:

הק' יחזקאל שרגא הלברשטאם חוס"ק שינאווי יו"ו.

לדבריו יחולו על ראשו רב ברכות עשמי המערכות. דברי המדבר לכבוד אכסניא של פורה ט"ח יוס' א' י"א לחדש תמוז שנת תרל"ג לפ"ק סטריא: הק' ארי' ליבש הגוי אש האר"ו י' אבד"ק והגליל יע"א:

הגהות

הנמלאות רשוס ככתב אמת על גליוני הספר. מהגאון המפורסם מ' ברוך פרענקר ז"ל מליפניק צעהמח"ס ברוך ע"ס.

לא יחוש דלמא היא תפסתה לו לרוב הקירוב שתתקרב לה בחיבוק וינשוק ומשמש סחור לכרמא וכו'. ומ"ש שכל עובדך וכו' ז"א חלא נבי לנושים מפורסמות כמו אסתר ויעל [וגם המה לא היו ממליאות א"ש לולא לורך הללות נפשות] יעיון חו"ס' כסובות דף כ"ו פ"ב סוף ד"ה וע"י נפשות שכי' צוה"ל ואפי' נראים לנועה שמא אינה:

(ס' קל) בסופו בלומר הרי זו כו'. כ"ב יעיון שבועות דף כ"ד ע"ב הרי הקדש כו' וברש"י ס:

(ס' קמ) שאלה חזן כו'. כ"ב לענין איסור השכרה בעלמא יותר עג' שני' מבואר בהגמ"ד היינו שמשכיר עמלו להיות בבית ב"ה בקצב ולהיות סמוך על שלחנו גם ברת"א סי' ש"ג ס"ג כ' ומה"ע אסור לפועל או מלמד כו' להיות בבית בע"ה כו' ע"כ נשמע מזה דאף לענין חזרה יכול המלמד לחזור אף תוך ג' שנים כשאינו דבר האבד ואף שאינו שכר בבית בע"ה כ"מ לענין איסור השכרה יש חילוק כ"ל דאם אינו משכיר א"ע להיות בבית בע"ה כ"ב ליכא איסורא ואף ביותר מג' שנים:

(ס' קסב) ואפשר דק"ל להש"ך כו'. כ"ב כן פשטות האמת דהתם ילרו בזער בו עלי' לראותה ערומה להאקטת הי"ר היו לדעת הר"ן כקירוב:

(ס' קלד) שאני נדריה כו'. כ"ב יעיון לעיל סי' ע"ז:

(ס' קלו) יתן הוא לבעלה כו'. כ"ב יעיון אה"ע סי' קמ"ג ס"ז בהנה"ה:

(ס' קלז) לשמור ולא לחלק כו'. כ"ב מאלן ליכא מקום דעיון דלמשמור לא ממשעין רק מרין חיוב פשיעה בשמירה ואינו ענין לנוכח דמי נדקה:

(ס' קלח) כדמוכה בגמ' כו'. כ"ב ליכא הוכחה דשאני התם שהולך להשיב וכן מורין דברי הפוסקים והש"ע סי' ת"ב:

(ס' ק"י) והרי צה"ג כו'. עיון צה"ת שבות יעקב סי' קצ"ד:

(ס' קכ) שאל' גמ'. כ"ב יעיון חו"ס' יבמות דף ס"ה ע"ב ד"ה כי הא ובתוס' סוף נדרים ובפ"ע סי' קכ"ד סעיף ז' ובתשו' מיימוני להלכות אישות סי' ו"א:

(ס' קכ"א) כי ע"ד ראו"ב שמכר כו'. יעיון תומים סי' ע"ה ס"ק כ"ג:

(ס' עו) ועוד דבשו"ת הרא"ש כו' ולומר דכתיבה הוי כדבור. כ"ב יעיון מ"ש בס' קל"ד [כבר ליי' כן המחבר בעלמו בהשמעותיו ונדפס לפינוי בפנים]:

(ס' עז) שנשאל בדיון כבוד כו'. יעיון תשו' ל"ז סי' קכ"א ובמניי כלל כ"ד חות ב' וי"ג ותשו' מע"ל סי' ל"ה:

(עוד טז) ממה שפליטה כמו דמסליגנין כו'. כ"ב אין דריו מחזורין דהפעם בשלוק שכבר פלטה כל הדם:

(עוד טז) קושי' המדרכי על רש"י כו'. כ"ב מדברי רש"י נראה דאין דין כבוד רק בליר ובחומץ ושאר דברים חריפים מדמפרש צבי"ה דף ע"ו ע"ב ואפי' כבוד בחומץ ובחרדל ולא מפרש בכביסה יותר מכ"ד טעה:

(ס' עה) בחידושי שדתי נרגא. כ"ב יעיון הגנה ע"ז בשו"ת שבות יעקב ח"א סי' קמ"ו:

(ס' עה) משום הערמה כ"ל שהוא אסור בהנאה כו'. כ"ב נעלם ממנו דעת העיטור שהביא העור או"ח סי' קמ"ח דס"ל דאסור באכילה ומותר בהנאה ועיון טס ב"ב וק"ל:

(ס' עז) שלקחתו בין זרועותי כו'. כ"ב עיון סנהדרין דף ס"ט ע"ב ועיון בערוך ערך סלל:

(ס' קה) סן יפגע בגופו של איסור כו'. כ"ב ה' לו להביא דברי הש"ך שבס' ק"ד ס"ק ג' שלדעתו היכא דא"ס בסינון מבטל דהוי כיבש ביבש ואף לדעת הפ"ו טס ליכא מניעת ביטול רק היכא שהאיסור יכר בהרואת עין אלא שא"ס לבררו מלך דקותו וקטנותו אבג היכא שא"ס להכיר האיסור דאף כשיבוא לידו וישים בו עינו לא יבין אס הוא האיסור או לא ספיר מבטל:

(ס' קז) ומיסתבר יותר דבמ"ג נקיים עדותו כו'. כ"ב עיון בתם' יבמות דף ע"ז אמר ר' נתנן הכי קאלמר לדברך נכרי אתה וככרי פסול לעדות וכו' וז"ע:

(ס' קח) תעבור ולא תיהרג כו'. כ"ב תמוה ובי צה"ג הוטר הלא ליכא הכא חונס הריגה רק מניעת סיב' מזונות בעת הרעבון והיא ממלאת את נפשה בליך לבית הנכרי לפזנת עלמה. גם יש כאן עיון אף דליכא איסור דלפני עור ל"ת מהשול [יעיון סנהדרין דף ל"ז ע"ב וברמב"ם סי"ב ופכ"א מהל"ב] כשליכא רק חיבוק וינשוק שאין הנכרי מחזר ע"ז מ"מ אף יעלה על הדעת שיהי' מותר לאדם לנרות הי"ר על עמלו. ולמה

הסכמות

הסכמת טרא דאתרא הגאון הישיש המופלג נ"י כהרד" שמואל גר"ו אב"ד ור"מ מה ק"ק עיר וא"מ בישראל :

ד"ר המופלג הישיש וסוקן זה קנה תורה וגדולה המרום כהר"ר יא"ר ד"ר גר"ו אשר ה' ר"מ ואב"ד גילדתו בק"ק וירושלם וכמה קהילות במדינות אשכנז ומיזרח כמה ספרים ויש לו הסכמות עליהן מגדולי הדור אשר היו בימינו הם ועלו בדעתו כשעמו להדפיס מאר רק בהסדר האמן שהטעם הנפשי וקולת פעמים מכרו בהקדמת הרב אשר המה עממיים לשכח ההכרח לא יזכרו ולא יגזרו ובלתי אפשרי הוא להביאם לבית הדפוס לפי הזמן הלו ככן במר לו הרב להדפיס כעת שאלות ומשניות אשר נעשה הרב הג"ל בהם שואל ונשאל ומנייה ומנייהו מסתיי' שמעת' ונעשה ספר מפורסם הראוי להפלות על שלחן מלכים רק מדרגה מדבר באשר ידוע ומפורסם הולאות הדפוס כי רבה הוא מלבד המורה הגדול אשר יש להרב המחבר ופן ואולי לאיס אשר לא עמל בו יתן חלקו פן יבא איהו ארס יהי' מי שהיה ויראה להדפיס נ"ב את הספר הג"ל ועי"נ יבא הרב הג"ל לירי חלק גדול חו סורה היו עשרה על כן גורנו גורת נחש וכנידו ונשתי' שלא ירס איהו את ידו עקר עשרה שנים אחר גמר הדפסת הספר להפלות את הספר הג"ל לבית הדפוס הן ע"י עמלו או ע"י אחר או ע"י איהו מחבולה בעולם והעולמו לרבינו יונעם : כ"ד הכותב לכבוד המורה ולומדיו היום יום ג' כ"ה מרחשוון ה'ת"ל :

נאם הק' יוסף שמואל ב"ר אב"ד מ"ו מהר"ר ל"ב י"ק הרה"ז זללה"ה חו' סה ק"ק ורנקפורט דמיין :

הסכמת ש"ב הגאון המופלא נ"י החסיד כהרד"ר גבריאל גר"ו היה לפני אב"ד בק"ק פראג המעשירה ועד"ע אב"ד ור"מ בק"ק סיף הארורה :

ראיתי חד מבני עליה אליו נגלו גוליות מילות וגוליות תחתיות רוס ועומק אורך ורוחב הלכ בינה יתירה האי גודלם תילתם הוא במעלה להפלה למין הראוה יראה בספר חוש השני על זהורית זך ולא נכנס בתר בוורת לרוסוף עד שני דורות ש"ב הגאון הגדול שכ גם ישיש השם ומישש כבוד המופלג והמופלא מתיק ובקיא חיים גר"ו יא"ר וזה הוא הראה לי נכוחתיו ואלורתיים אשר מילא פה אל פה כמשיני נחומים פלאי פלאים דברים תורניים ונוראים ועמה על מחשבתו העטורה עלה להדפיס איהו מהשוכתיו אשר המה עמוקים ומתוקים לא שזפתיהו עין לו רואה שמחתי בלבי בראותי אותם ומדלגה בלתי לאיש אשר לא עמל בו יעלה על דעתו לבחי הספר הלה הקבילה בשמו חות' יא"ר לדפוס ועי"נ יגיע הפסדו ומק לש"ב הגאון המופלג לכן אף ידי תכון חרופי תאלמן להסכים עם מחותני ונסע נאמתי הגאון המופלג י"י כבוד מהר"ר שמואל גר"ו אב"ד ור"מ הדק"ק נ"י להיות מגודה לשמים ויחול שמתא וידויו בו ארוך באיש אשר יעשה כאלה עכ"פ במשך עשרה שנים בלי רשות הורמנא הגאון ש"ב מריח הג"ל התוקף וזרעו להדפיס ספר הג"ל מיום כלות הספר מבית הדפוס :

כ"ד הכותב במחילה מדו עברו פה ק"ק ורנקפורט היום יום ג' ז' תמוז תל"ה. הק' גבריאל במהרי"ל זללה"ה מקראקא :

הסכמת הגאון המופלג המפורסם מחותני מהר"ר ד"ר אב"ד רב"ק ג"ש והסדינה וס"צ ברום חביון ק"ק בריסק רלישא והקהילות :

עין ד"ר ה"ה הוא למחזיקים בה מחזיק כדמחזיק אישית חזקה בנתיים והעלי' בית העלילה מחזיק כדמחזיק האי פרחי ארבעים שכן למד ולימד וריבך תורה ביראל תרבי"ה נאה ויאה שופרי' לנשיא אלק' וחילוי' לאוריותא חקוף וחוקתו כה מן המקור מיים חיים אכ"ף ימא האסונא צירתה וחסדו ואלכסדרל דבי רב חות' לרישא בני עמודי עמוד העגן קצורת מור ולגנה ועמודי גוררע בשמו השל והכזה היולא מפי הכבאון כבשונו של עולם מברכין עליו ברכת הנהנין וברכת הריח משיעלה חמרתו משמר ועולה מתקל שקר על למדו ומסדר כל תלתין יומא מהדר לה הכי כבשר קלחת ומתוק בפיו כלפתח מסודרין על כוס של ברכת הכי מלא גודש של לקט תפוחי מלקט בתלמך והביטול רהיע ואזיל ועיני' משייפין ועביר טיף טיף וטיפין עפים רמוים מלא לנא דהרפני' דדובשא ועסקי בנוריותא דקשוס. עיניו הקשוחין משופטות ככל הארץ זבת חלב ודבש תמיים מרתי ב' לחתך לבי סוד נאה רהיע סוד ה' אל יראו ונריותא להודיע התורה רבה לאוריותא אז בני עמי' כל הללי דעלמא כשריון כל שבילי דשמעתתא בני מדרשא ושבילי דגהר דיעה ובינה והבונה סוככים אותו סוכב ויסוד וקין וכבש ולול ה' יורד לשמיין נוקב ויורד לעומק הלכה חד חד נחית עד שיתפסקו כל תוליות כשנדר'י שר'י דארע' חלוי' הכור והסלע ובלא עי' חיים אשר מכיפי' מתבדך וכיפי' תעב' ליה. הכור בהומרתא ונקב ביד' חומרת' ידו יד כה דהתיירא עדיף לו לעטרבו אלא להעדרפא ימירה זרח העורף וריחו נוףף ויולא מ"ה מבושש לשוק העליון ושוק הימין וחוס הענטופה אשר הורס ואשר הוקף נוף עץ ההיים חושב עיני' מען הדעת מברך ומרכיב כרבה דיקלף ושרין השקמה בית אלומתו. ושואב מים ילנו לן כבסר ככל ילנו של היכל וכתליו כתיב בית מדרשו יוכיחו ובאמת אמרו לי נאה לברך את השבחה כי ביודעי ומכירי קאמינא. ה"ה מחותני זקן ויחבב בישיבה הגאון המופלג והמופלא אשר ה' איתן מושבו קדשו מולתה ק"ק המפורסמה וירושלם וריבך תורה ביראל כבשה קהלות קדושות במדינות אשכנז ונגלל חזיר נגלל היומי יום יום יביע אומר

לגלגלו חד וחד נחית לעומק הדין דין גלי רוי' אולר החכמה כשי' מהר"ר יא"ר ד"ר גר"ו נון של קדושים שונשלה' ריחוסה בן הגאון אב"ד מהר"ר ש"מ ש"ן יגיע כעת מזלו קבוע וכ"ה בק"ק המופלגה ומעמדה עיר וא"ש ביראל ק"ק ורנקפורט ויארר הלך וילמד את חותיהם ויקרא לחתן יודת יא"ר חביב נחיתים המשפט אשר עס שס חוק גבול שמעתי בו ירדוהו לנחל איתן מושבו בית עושב עיר יחומה עיר וכד' כרמ' דלוי' ב"י וכל היראה עמו חביב נפלה ספר שאלת ותשובת שאלה כרמ' שואל ארס נבזבו עוב ומסיב לאחרינא הדיא שולחתי גרלי' הכל אליו כתבים ועסקים פסקות הגרנרת מנרגר בראש היות עץ רענון שרשי' מרובים שרת וענף נפן עשה פרי משיר מקדושה לאבלתא סדר הבדלות הוא מונה להבדיל בן דין גלי רוי' יורה יורה כחן ומריע זרע קודש כל מן פרי למיכה ויולאין מן החיבה קלחתו הפולט ופולט הפסולת של לוחות אבן כתובים מהו ומזה להשיב לשוללו דבר משיב לכל ארס מפני כבוד חכמים ינחלו נחלה אין לה הפסק מן הארץ להיות נזיר תלנה יאכל פריו לברדן ששעתתא בעלמא ולכסי' מאכלדא דריו' אכ"ף אכ"ף רובל מחזיר בעייתו כזרות העיר אשר בנה. ע"כ אמרתי עם השאר ונכנסתי לכרך וברכתתי שמים. ארסי' שלא נכנסתי רק ביאה במקלט שלא שמעתי וראיתי רק ארס עלין עליהו למרופה ונכנסתי רק מן האקף ולפי"ה מ"ה ביאה במקלט ארסי' ביאה ומדמין מדקה לקדה שכלו המספור למקום שרובה הוא ניכר מזדקר בנת ראש המסביר ע"כ ידי יד כהה אמו עמו כי כל מן דין סמוכ"ס סמוכין לאוריותא ויקבענו בדפוס ויעשנו כיון מכון להלכה רווחת ביראל. ותוקף גזירתי גזירה זוה לנא נפש בניירות נחש כרוך על עקיבם הלא יד דפסיק ומפסיק לחיותי' ומייתי' דקפרי סבירתי המקטר למיק בניים ידים עסקיו' בשניות מדברי סופרים להדפיס שנית ספר חות יא"ר אשר חיבר גאון הג"ל מיום כלות הדפוס עשרה שנים בלתי ידעונו ונכנס לחיור בלי רשות בעלים ומלכה ברך בחלל הגיחוק למקור חיות דרכן. והאשמש תבל עתו ברכת טוב ויהי' כות רעקן. וכל המפסיפי' במדה גסה ודאשם לפייע להביא ספר הג"ל לדפוס להיות מעיינו מעייני' פתוח אחרינו יהי' מנון. ויתברכו בני' אשר לנסי' ישי' פתוח כפתח אולא' ומרוך ומרקי' ושנון. פי המדבר לכבוד התורה ולומדיו יום, שנכלל בו כי טוב ה' אלול מ"י זללה"ה ואלה הן תורת העולל לס"ק :

נאם דוד הקטן בן המנוח המפורסם מהר"ר אברהם אופנר"ים זללה"ה חתן עם א"י וזכר עדה יארן. בק"ק ניקלספורט ובכל מדינות מערבירין. ודגל האהבה פרופה על ק"ק בריסק דלישא עם כל הסביבות והגלילות אשר סביב ותנו סונג. ב"קטימס חתלתל אשארן. ותומס פה ק"ק האב"ד בבית וזעד לחכמים חמי הקלין המפורסם פרנס הדור הר"ר אלימור ליפמן מרע אהן :

הסכמת הגאון המופלג המפורסם אב"ד ור"מ מרינת הגר כהרד"ר שמואל גר"ו כשמו בן הוא סאיד לארץ ולדרים בהכסותו יועץ ונשוא מנים ובאמת נאמר כי סימות רב אשי עדין לא נמצא תורה וגדולה באקום אחר דוגמתו כי אין חקר לתבונתו ועיר השתדלתו ביה קורה ימצא חופש כר איש מצוק ומר נפש וגם עזר לי בכמה מנים בהוצאות הרפוס מנים מפנים שונים :

דבריו חזו מעטלות חלקים אשר פעל ועשה משקט רב תמא ופליגי ליי מיה סליקו לגביה סיפור ים ליבשה ים התלמוד מהסך כחור"ם ומגנר זה אגור ומסוגר שמונו בתוכו אכל ועלן לין כפל הקליפה קולף עד שמגיע למקום יפית יפה נוף ושורש על מים חיים עמוקים בלב איש זה עוליה ויורד נוקב עד התחום אשר העלה ואשר הביא כתבונתו ידלנה. דלה לנו כרבה בר רב אבה. חינא חסדא מילין מעיל וחושן משפט על לבו במאי דנפס במחלי דתורתא לדינא. לך דין יתיר יורה מסיק שמעתתא אליבא דהילכתא קאמינא. מתוקם כסות"ם וכדול כעמרי"ם מילתא דמסמרי ל"ה גלי' זיל קרי כהו וזס המללכה. על מקומו מקום. האב"ד' אמות של הלכה כמותו ככל מקום אהה מולא כענוותי' ענבי גסן יין מבושל כל לכו יין המשומר. כותן טעם לשבח בעיקר ופוסר את הע"ילה ריחו לא נכרו ין. ככתבים במקומו מסיני נאמר. פעולתו סעלי' חיים השיבי ולא בעלו דבריו 'ברוב' חדל ועוד קאמר. אמרות ה' ספורות למולאים מלא חיים כבדך ומני על אחת כמה וכמה כפולה ומוכפלת שזורין והדין כפול הדורו קודם ללבונו מלבין דבריו כפול ונקי כלמך. איכפ"ל תמא לאשמעין כל ידבור היולא מסי' לכמה פעמים נחלק. חוליק הוא רגלים לברכ עהרה. ססיק אין לו לעמא כהולעת דבריו וסבירתי דברים על עינא אשר יגע לרבים וליעתי' עושט רושם ככתב אמת מארץ תלמיח ביר"ך תמא כרבה בעשתי ידיים. ויולא לין. הלין ונכנס ויולא על אש הראה לי זה ספר תולדות ארס יעד את חות' יא"ר עבד ביה מרי"ם יד מרי"ם הוא תלמיד. אשרי עין רחמה כל אלה המשפטים אשר כולם נחמו מרופה אחד רועי אלן קדשים להשקות בהם אשר שם חייב' ביאר' מים מקור חיים שנת כבשק"ע וכנסי'. חיבר נאה חיים השיבי ידברו כל זמן שמקין דעמו נתוסף עליו יעלו וזמנה יסקו העדרים עזר ואדר אחרי ישראל עת ל"י הגאון ש"ם כהמלאים לו ובשלו אליו עמיקת קדוש משקט שדה חקל תפוחי' מכזה ופסח מנלס. גולה אחר גלי עמיקתא עמוני ביר"ך כור"ו יד סביב מעוער וכוברת ככתב תורה ונחמה אשר ארוכה מארץ מדות חכמים כן הוא. ורחבה מני יים נפה של סולת גזילא קמה בלא סובין כמסיכה הולכים אחר

הסכמות

אחר הוקעה. והכמה ים כאן נמצא כאן ה' הוויית' לקניה בינה הוא שם קלות שלו'ם מלא על כל גדותיו. נוד חסיק אשר הורם ואשר היף לכל המצדיק לשמיעה. סמך אפי' שלא נראה לי בעיני. כדאי הוא לסמוך עליו רובלים שמה יתנו נאוי ארץ המפורסמים אינו לריבים לראי' ויילמד התחנות מן העיני. וילחמי עגדר השחיקה במקום שיפה מדיבורי ודין הוא שיפטר החשוב את שאינו חשוב לבנתי יאמרו הגם שאלו הכביאים וכדרכי כאלת למנוע תמיד את רגלי מליך חוץ לתחומין דרבנן. ולהיות מן הנוגעים המושכי את ידיון עניות אדברי סופרים. כי לאו כל האלכנשות שוות ואנא כאלנע לקורא כספריו ספר החיים אשר לדיקים בו יכתבון. כתובה נעימה אמירה המה העומדין ממעל למעלה ממני הוא אלנע האמור בתורה תורות אמת כפייהם יבררו וכלשונם יכתבו לו. ומן הראוי ה' להפרישם האלכנע הכבוד יתרו' הכבוד. וכעני הכרח בין דילי לדידהו. להיות כזה אר"ת במקום מורא' הכאמר כשמשיין. ששמות על שפתי לא אחר זכרם אלקים לעובד עוב לדידהו ומטיב לאחריני אשר למינהם אנו שומי' ושמותם אנו מוכרי' רבי החס קרי להו. והכא רבי ומורה מאורות גדולת מלא כתיב'ה תמה אני אם ים בדור הזה שיוצע הכזה ראה כמות' ירכו ימים כחול' הים אשר לא יספר. ספרים לא יאכר. ועומדים לעולם ולעולמי עולמים. אשר המה חוברו יחדיו דבק טוב מש ילא אורחה לעולם. וממני של יי' מקום להגדר דשמעון שא"ל לעשות כמותן מי שרי. גלוי וידוע שלא לכבוד עשיתי. כידוע לכל שבאלה לא חסתי ולא כתיבי' וכן. ה' הוא מחותני הגאון המפורסם מרבני קשיאי קשי' פעמי' וימון רימוני זכר. משמעי קול מתנשא שיהא ישראל מהריר היום יאיר גר' בעל המחבר. ביקש זאת מדי יד כותבו' לראי' ב' דעתו דעת גדול חסד' את עולמו וכסף קומתו שכלחו אלי אגרת אונגרת ומסוכסך עד חיפה ממש. והלא דבריו תאם וכמדקרות חר"ף וכן שנו לשונו אפי' הוכח. להביאני אל דבריו חרדי ראשון. וליתן שכ"ר למביאי'הן וכל מה שטרה לא טרה אלא בשבילי. ולא יאמר הרב כמה מפיר והתלמיד סרבן. ללמוד אי דרך למלמד' שפעל' את הירבן. דברי חכמים כדרכונות וכמסמרות מעושים. לא ידענא בלכות קפואים. והורחתי לבטל רגונו מפני רגונו חרדי ראיתי דאורייתא הוא דמרתח ל'. מרתח על המדה עובה. לאמר דמות רוחא הוא דקייטנא. וזה וזה גורם. ובה אבא אל גזירות מלכו של עולם ודמו גביע אל היהודים. לדיקום האי כבדא כבדורו מסינ גבול רעהו לא דוקא גבול עגלו רשאים. ראשון הוא לכל דבר שבקדושה כזה רגונו וקודם יאמרו לו. ושלא יהי' כעני המהפך בהררה ובא אחר ועל' כל יתר כעל דמי דפוי' דמרובה לא דפס'ה. מהיום ועד עשרה שנים בני רגונו ופס' חסינה של הגאון מחותני מחבר הגיל. ואי דפ'ס' מפסיקו מיני'. ופן ים בכה שורש או עקב עז אבוי'ה העומאה אשר יאמר כשריחו' לבי אלך לעבור על כל תוספי עליו. לא יאבה ה' סווח לו ורנהו בו כל האלה הכמונה כפי'ה ומהה ה' שמו מתחת השמים. וכל המשייע הגאון הגיל ככס"ף יסייעו. אינו אלא שאור'ן יסנא לתת'הו ולעילא מכל ברכתא דקדוה עומדה לעד ירום קרו רשאים. ושמלימי כפל ארבע וחמשה כגונם אזה. כ"ד הרובץ תחת משא. אשר מוטרד מכל ל'. הכותב ואומר אני תולעת ולא איש. שששון' בן האליף זקן ושואל פנים כמהר'ר יוזן שליט. פה עיר ווינא המהוללה. יום חמישי ר"ה לילין חילנא דרבבי עז הדעת ועזן ה'היים שנת מהוררה' לפ"ק :

- והוא שיר מרובע ופסוק
- יחי הוא יודוך כמני . יאיר נתיב גם חקמני :
- יום יום ידך שו תודךך . אלפי ישראל בקראתךך :
- ישתי כל צמא מי חיים . יהוי גם יש' פעו צים :
- מי טבם אליו קריתי . ריגו עישו פי יצתי :

האם הקטן שמואל כהר"ר יוסף הלהן ז"ל יושב כהנא ב"ה שבק"ק ורקפורט ורובץ תחת משא דיושבי מדינת דרמשטט יוס ד' ר"ח שנת כ"ו אח"ן לפ"ק :

הסכמת האשר הגדול אשר ברסה משנה לפרך ולהפגנת תורתו וגדולתו וחכמתו ורוכץ תחת משא דיושבי מדינת דרמשטט יוס ד' ר"ח שנת המפורסם ונתפשט למרחוק ר. הירץ ננו :

אחרי רואי איזו ספרי דרוקים וחדושים שנדפסו זה שנים כמה אשר מן הראוי לא יתנה לכתוב מו"ס להדפיס ולקרות רק זה נעשה עפי' כמה הסכמות אשר בלו לראות' את עמלן ככתבם ולשונם ואינם חסים על כבוד קונם פן יהי' לפוקה לדורות אחרונים כשרם שהמחבר הוא הר' אחד מגדולי הגאונים כאשר שמעתי כמה פעמים ממנו הגאון הגדול כמהר"ר מענדל' שהי' אב"ד ור"מ פה שלנע על זה ככרוני' אבל לא כן דרכי אני מכיר מיעוט ערכי אתי זה מזה משכתי רק בראותי זה ספר דדות יאיר אשר חיבר הגאון המופלג כמהר"ר יאיר היום גר' מאיר כאור הבהיר לו עשר ידות במעלות בהשכות ושאלות כהונן יודע נגן ולישא ויתן במלחמתה של תורה בפלפולו ערך מערכה מול מערכה עד שהוליא הכל לאורה דין וכהלכה אשר עז הראוי לפסוק עליו כעל כל פר סמכה אין דור יתום שהוא שרוי בתורה ולפי בקשת הרב המחבר להיות יד' אתו עמו אף שאיני כדאי לזה רק כקטן שמושי' אותו סינף לגדולים לכן הגני לזכות לדברי המלבי"ם מלון מלבי רבנן שמתנו כבר הסכמתי להדפיסן לזכות בו את הרבים. כ"ד נפתלי' הירץ בן לאיא כהר"ר ישכר זלצה"ה כבדך חותם יוס אל' י"ב שנת תל"ט :

ואר יתמה הרואה על המדר הסכמה שאר נאוי רבני אשכנז לא מאשר לא יקרו כעני חלילה מעלות כבודם ותורתם מנעתי מהם רק לסיבת כי קפלה עלי הוקעה יותר מערך שנותי עד כי הגני כמעט כלאו בבית זולת ככה חמיץ ומשמעתי בידי מכיחי לבית ה' הליכה ושיבה והי' מן הנורך מורה גדול וגייע רבה כפיזור נפש הספר ושליחות הקונטרסים אנה ואנה אל המקום אשר המה הרבנים חונים על דגלם כי שני המאורות הגדולים הרחוקים המה ראו בהיחי' ונגבולי בק"ק וירמישא רובא דמינכר מן החשובות בהיותם אחי עמי במחלתי. לכן מבלי כח לשלוח ולערות משכתי ידי אף מן הגדולים והמסולחים שבהם הוויים ומקובלים על עדתם עדת ה' כדת משה וישראל וינגו וינהלו פדרי לאן קדשים הרבנים תחתיהם ש"ס אחד ובת"ן המה המכילים ומגדיקי רבים יאירו כשש כגבורתו באלתו חתן. ידעתי כי יקבלו התללנתי זה כי זה שבתן וכך היא מדת המחבר

הסכמת

כבוד הרב האי גאון עלוה וכשנב המפורסם ככל קלוי ארץ שר התורה עמוד ההוראה נ"י עה"י פה"ח קש"ת מוה' יצחק שמעלקיש שליט"ה אב"ד אב"ד רבוב והגליל :

היה הרבני המופלג וירא ד' מוה' יעקב משולם ניק נ"י מדפיס מלבוב מולי'א כעת לאור שו"ת אורת יאיר מאת הגאון הגדול מוה' יאיר היום אב"ד"ק וירמישא שכבר נדפס כמה פעמים והארץ האירה מכבודו ולרוב חשיבתו כבר סזו תמו משוק הספרים ועל כן אפריון נמטי' להגיל המויל' אשר זכה ומזכה את הרבים כפסר היקר הזה. והנה דבר שפתי' אף למותר לשבח הספר הזה אף אשר נשתי כזה להוסי' את אחי' לבל ידפסו כמתכנתו עד כלות עשרה שנים בלי רשות והסכמת המו"ל הגיל' וכעוה אני ששארית ישראל לא יששו מולה ולא ישינו גבולו והשומע לדברינו יסבון בעז' וד' ירים קרן ישראל וקנן התורה :

פרעמישלא יוס ג' לסדר להעלות נר תמיד תריג' לפ"ק :

יצחק שמעלקיש האב"ד והגליל

אחר הוקעה. והכמה ים כאן נמצא כאן ה' הוויית' לקניה בינה הוא שם קלות שלו'ם מלא על כל גדותיו. נוד חסיק אשר הורם ואשר היף לכל המצדיק לשמיעה. סמך אפי' שלא נראה לי בעיני. כדאי הוא לסמוך עליו רובלים שמה יתנו נאוי ארץ המפורסמים אינו לריבים לראי' ויילמד התחנות מן העיני. וילחמי עגדר השחיקה במקום שיפה מדיבורי ודין הוא שיפטר החשוב את שאינו חשוב לבנתי יאמרו הגם שאלו הכביאים וכדרכי כאלת למנוע תמיד את רגלי מליך חוץ לתחומין דרבנן. ולהיות מן הנוגעים המושכי את ידיון עניות אדברי סופרים. כי לאו כל האלכנשות שוות ואנא כאלנע לקורא כספריו ספר החיים אשר לדיקים בו יכתבון. כתובה נעימה אמירה המה העומדין ממעל למעלה ממני הוא אלנע האמור בתורה תורות אמת כפייהם יבררו וכלשונם יכתבו לו. ומן הראוי ה' להפרישם האלכנע הכבוד יתרו' הכבוד. וכעני הכרח בין דילי לדידהו. להיות כזה אר"ת במקום מורא' הכאמר כשמשיין. ששמות על שפתי לא אחר זכרם אלקים לעובד עוב לדידהו ומטיב לאחריני אשר למינהם אנו שומי' ושמותם אנו מוכרי' רבי החס קרי להו. והכא רבי ומורה מאורות גדולת מלא כתיב'ה תמה אני אם ים בדור הזה שיוצע הכזה ראה כמות' ירכו ימים כחול' הים אשר לא יספר. ספרים לא יאכר. ועומדים לעולם ולעולמי עולמים. אשר המה חוברו יחדיו דבק טוב מש ילא אורחה לעולם. וממני של יי' מקום להגדר דשמעון שא"ל לעשות כמותן מי שרי. גלוי וידוע שלא לכבוד עשיתי. כידוע לכל שבאלה לא חסתי ולא כתיבי' וכן. ה' הוא מחותני הגאון המפורסם מרבני קשיאי קשי' פעמי' וימון רימוני זכר. משמעי קול מתנשא שיהא ישראל מהריר היום יאיר גר' בעל המחבר. ביקש זאת מדי יד כותבו' לראי' ב' דעתו דעת גדול חסד' את עולמו וכסף קומתו שכלחו אלי אגרת אונגרת ומסוכסך עד חיפה ממש. והלא דבריו תאם וכמדקרות חר"ף וכן שנו לשונו אפי' הוכח. להביאני אל דבריו חרדי ראשון. וליתן שכ"ר למביאי'הן וכל מה שטרה לא טרה אלא בשבילי. ולא יאמר הרב כמה מפיר והתלמיד סרבן. ללמוד אי דרך למלמד' שפעל' את הירבן. דברי חכמים כדרכונות וכמסמרות מעושים. לא ידענא בלכות קפואים. והורחתי לבטל רגונו מפני רגונו חרדי ראיתי דאורייתא הוא דמרתח ל'. מרתח על המדה עובה. לאמר דמות רוחא הוא דקייטנא. וזה וזה גורם. ובה אבא אל גזירות מלכו של עולם ודמו גביע אל היהודים. לדיקום האי כבדא כבדורו מסינ גבול רעהו לא דוקא גבול עגלו רשאים. ראשון הוא לכל דבר שבקדושה כזה רגונו וקודם יאמרו לו. ושלא יהי' כעני המהפך בהררה ובא אחר ועל' כל יתר כעל דמי דפוי' דמרובה לא דפס'ה. מהיום ועד עשרה שנים בני רגונו ופס' חסינה של הגאון מחותני מחבר הגיל. ואי דפ'ס' מפסיקו מיני'. ופן ים בכה שורש או עקב עז אבוי'ה העומאה אשר יאמר כשריחו' לבי אלך לעבור על כל תוספי עליו. לא יאבה ה' סווח לו ורנהו בו כל האלה הכמונה כפי'ה ומהה ה' שמו מתחת השמים. וכל המשייע הגאון הגיל ככס"ף יסייעו. אינו אלא שאור'ן יסנא לתת'הו ולעילא מכל ברכתא דקדוה עומדה לעד ירום קרו רשאים. ושמלימי כפל ארבע וחמשה כגונם אזה. כ"ד הרובץ תחת משא. אשר מוטרד מכל ל'. הכותב ואומר אני תולעת ולא איש. שששון' בן האליף זקן ושואל פנים כמהר'ר יוזן שליט. פה עיר ווינא המהוללה. יום חמישי ר"ה לילין חילנא דרבבי עז הדעת ועזן ה'היים שנת מהוררה' לפ"ק :

הסכמת הגאון הגדול החריף ובקיא ראש ישיבה הגדולה מה ורקפורט ואב"ד ור"ם במדינת דארשטט כ"ש המפורסם כמהר"ר שמואל גר' :

סודי במרומים ואף כי מארץ מלחמה. שמים עמדי על דעמי בשונה ונחת. לא עלה על לבי להוסי' אלכנשות ידי. ליתן הסכמה לשום מחבר ספר ככתב עמי. וזה ה' מסיבות שלשה. אשר עיקרי הדת והתורה כהן אכרסה. וכן מצד היותן והחומר והמקבל. וכאלו נגדר כל סיג והכדל. והנה מצד ידע ירום קרוה הנוגע אל עממי. ידעתי ערכי ומלבי ושלל מקומי. ומה אני לעמוד במקום גדולים. חקרי לב בתל ארזים עולים. ומצד החומר ה' למנע טעב קיים. ועם להשות ומשתוקק בשמים. ומגדר השליטי לא אדבר בלל. פן אהיה נתפס כחיש מאנשים נחדל. וכאלו הגאון המופלג פה"ח נ"י פיה אב"ד ור"מ כמהר"ר יאיר היום גר' ה' מאיר אור תורתו נ"י שנים אשר עמד בקהלתנו לנוכח עינינו. וכמה פעמים היו יולאים וקוקים דגור מפיו לשינו. ונס כמתכת בא אלינו. פעמים לא מעשים וראיתי שבכלי הקט שירד לעופקי הדלכה שבכלו הך והחך אשר יתן בלללח. ולו יד וסר בכל חכמה ומעטע' יתביחי ל'. מן המשייע בניו נמדע. ובכזה אור ובהס מנחה ידו בשאלות ותשובות אשר נשאלו ממנו מגדולי ישראל והוא אשר השיב להם דבר דבור על אופינו כאופן בתוך אופן מראה פנים לכל ד' ל' וורה' זו תורה לכל היונא ובה שלום בתורתו. לו נתנה למנות. מנת חלקן אשר חס ה' לו ובה עמדי לזכות אחרים כזה כהם וענוותנו חרבי אשר חל טי ליתן ג' את יד עמו להסכים להיותם תרות על הלותות הדפוס. ואמרתיו אחר שסיבות השמים אחרונים בעילות נגד הגאון המופלג הגיל' ונגד תורתו ויולד א"כ סותר הנשמך את סותר הקודם ואף שדעיון סיבה. כאלו אלה נתבעה מכל וכל מ"מ רבו לדורייתא ובהכתבו סיבות שתי' השליטי' בקל תסתכל נ"כ ע"כ אומר מי יתן ויחקקו כל מיניו אשר לו ככתב השתון ויפולו מעינותיו חולה. ומובטח אני שכל ירום איש את ידו למעול מעל. כדבר אשר לא עמל. ואשר יחולל בזהרה. כבר מיליתי

אנכי הרוח ואינו נראה רק דחה ממני הטעה אשר הגיעו אליו ימי
הרעה והיה רק זופה זה עמרים שנה היה עם לבני להביא
לדפוס ספרי זה החיים חלל ס' חיבורים גדולים וסימנם חסד פחד
רק כאשר היה אז וגם עתה בלתי מסודר ומהודר במילי ומהדורי כפרה
ס' לרדך מרה רבה ויניעה מקרא סופרים ועיבוד סופרים לכן נחשלו
די' אח"כ עלה בלבני להדפיס מספך ספריה מספרי הגדול הוא ספרי
ספרי חיים שחברתי בניה על חלק ש"ע ל' אח"כ ושלחתי פתנו קונטרסים
לגדולי רבני אשכנז בימים ההם אשר לע"ע כבר רובם באלות החיים
להביא ספרי אלה כבוד הבחינה ויבחנו דבריה והמה ענו ואמרו ישר וקלסוהו
ותלחו לי הסכמותיהם בכבוד גדול. אך הסכמתי או להדפיס ספר ש"ע
מאבותי לאוני ארץ כבוד גאון אח"כ וז"ל וכבוד זקני הגאון ז"ל כי חוששתי
מחשאת אם אפסל להוליא לאור מה שחנתי ה' פסם אפרסם דברי אבותי
אשר קטנם עבה ממתי ולא אהגדר בתלכתי ועלאתה הקודם קדושת אבותי
ז"ל היו כמסויס עמדי עמונים בלתי דבר האמור בהקדמת ספר התשובה
שמו חוש הבני. לכן נחאתר עוד ספרי מ"ח הכ"ל מלאת מכה אל הסופר.
ביני ובני יאלו לאור תורה ספרי שני המאורות הגדולים חברו על חלק אח"כ
הסם מגיני ארץ מאוד נעלה ואלחתי בהם רובא דמתכר עמה שינעתי אף
כי בקלת מהם לא נחה דעתי בדבריהם כי לא ישרו ציניי שהשנתי עליהם
כעובד אלהים על דבריו מנצי' או מפברל ובררתי שגרה או שפציב וזה לפי
דעת רוב בני אדם והוא יש קשיה ונראין הדברים כאלו להבו פני שהשנתי
עלי ושמתתי בתקלתו מ"ו להפכד בו אני חילתי ויש לו פתחון ספ לומר
שכתבתי מה שכתבתי כמסתי לפי תומי ולא ידעתי כי יאלו הדברים לרפוס
שהוא נגזר עליי אצתי ללך יהודים. לכן אצתי על ההגם דברו או ומבוכתי
מאח"כ בגאונים הקדמונים עמודי ארץ וגדולי הדור שכבר הלכו לחיי עוה"ב
והמה בצלמא דקדוש והוא יחזק להו כי תמן לית קנאה ולית נלוה ונאון
ודרך הפסכות. וגם אני אומר על חלמותי ועל דברי שינעתי שינעתי כי
קנאית בלתי לפצתי מוליי"ח ר"ע על קדושת אח"כ מות"ם ר"ע על
מחשתי שפרים כז"י חיותם והנה לא חשתי בזה כלל כי כבר הגשתי ח"ל
לדעת האמתון שוכר בעל חיבות הלכות כל מה שישאר איש איש מיינעו
השנתי וישינתי ויבחינתי והיחיתתי מעי שום נמ' או אפרה בכל שריו ל
ושכן כי וחקי ולי עמם ובלי משקל יוליא רוחו כ"ס אשר הבל שריו עמם
יפאל שמך ופנס דבריי מחינקא ליה עינותא רבה ואם יפליגי ויחמרי כי
דעות לא מגשתי לרועה לזן חקנ כעני בתריה גם לא לפריחיה דאורחא
דרעות למיפטר ליה. אכל בהוליא דבמו רעה בלי השנר רק כמעיל אפי
נאות ונאון עלי לא יתן למחילי כי אל דעות ה' יודע כי לא כי קאל חסי
שמונה שבשמינית ומה שלשעמיס נאות ארץ הפקרו על מהסת לתארני
בתרמיס וכיוניס ושכתי שכתבן אפר הם זרה הללה ממחילי ושלת מדרגתי
סיה לנאכנת עז ותקפ מינחם עמ"י בתרומים ובשרים מיינעם כ"ס ונמת
אני יכול לנשות ומה שהי' בכתי מחזקתי בה"ק ומנע ששאר צ"י אצמתי
עין או שגנת העצמיק או המדפיס לא כפרד ולא כמעל הוא. והנה ידעתי
נעונו ובהרתי חסרוני כי לא בנתי דברים אשר מגני יאלו במצותן של
הלכות ופוסקים כדרך בעלי שאבות הקדמונים והגדולים שפליצו בפתח
דבריהם דברי הש"ס ככתבם וכלאונם מקור הדבר ההוא ומה שחדשו הפוסקים
בהם ומה שנהלקו בו ומה שיש לרקס בה"ס להכריע עמם מהם ומאד
שיקלא ופירא כוא. אל הנדון ונדקך לא דרתי כי מלבד קולך י"ך המשיב
לכתב בגדולות ונפלות אף כי למה צעמי וימוקם לבי אחר כל דבר
זו. האחד אחר שוכינו בימינו לחיבור הש"ס ובעל המפה נראה כיון מרד
לחם אשר כמנוי לרדוך הדרך החשובים הי"ל ליקך בגדולות ונפלות כאלו
אין לורך לו לקיורס על הארונים רק דולה מים התלמד ומסיס אכניס
ממרים ופוסקים הקדמונים. וגם מלך ששירלה להדפיס הדברים באריות
נמלא מגדיל חיבורו בלימודים של ח"ל וקדמונים ימה שמתדס הוא כפל
בשנים וחקי כי מזכיר בו דבר בשם אומרו מ"ע מלך שאלו לו עוניתין כספר
גדול הכמות שחיבר נראה כתפלת בעלית שחיונו שנו לכן בדורותינו כספר
עושה הלח אוני אלא מן השינעתיים המגדילים ומבחינים ומעריכים ומשייחים
המעיינים חנם אם לא שרולה לרקס דבר חדש וחדות המנוקס לו מלאון
הש"ס ופוסקים או ההכרח לא יגונה ולא יפוצה ללות מים מבורות עמוקים.
שנית כי יש בזה פורח גדול שלא לורך. זמן פורח היחשום או פורח כפיני
והשקפה. שלטיס יש בו משום גילוי זמן מנחר הנמללות והלא אם נזכיר
מ"ס ש"ע ובהגיה ובכ"ס"י יכול הקורא משכיל למלא כנקל כב"י מקורו
אם ינדך לו. רביצית לאלהת קה"לור כי יפה וניסם הוא מתוקן ומקובל
למלמד המבקש דבר ה' וכמ"ס ח"ל לעולם ויחד עם המלמד דרך קלרה
כי נלחה לקרות ב' ד' דעין על ש"ל מעט מוצר מלמדי דעת המחבר
דבר אד כלאר עשה הרב הגדול כספרו קרבן אהרן במחילה מכבודו.
חמישית הקיורר יפה הביאה החיבור לתכלית הדפוס ויסיח עושט מחזיק
המורכב כי אם נכח באריות ובהגות ש"ס מקור כל דבר ופי' רש"י ודברי
הפוסקים וכבאן ק"ל יהיו חמצי קונטרסים מלאים בשפרים משובתי ומי
יתן להחזיר די סיזוקן ומחרונו במצונו אשר יחמר לו להוללות הדפוס
כי רבה סיה. (וגם בהמשך לשינוי בשיקלא ומירא קלרו בתכלית הקיורר
בנאון שוכר לבר אוריין בקורא) מוזן מאון כי כסם שאין דעתינו שמתבט
עם מחברי שפרים בלאונת קצוקים ובשרים וחזורים כמ"ס הרלב"ש כי
אין די התוללות בזה שצו רז"ל כן בקלת דברי אלהים כי הם חכמות דמות
שלמות שהספסר וההגלה לאם להם ואלה נצלם משיב בתי שב"ל לפיך אף
יוסף מנחה והגלם כ"ס המבכמות ואם כהה נגזרו בלימונת ויחווה
בנאון שוכנו אכן להלריך בהצקות ובשברות ארבות פסולות ויזר מדאי
אינו אלא נגזר וכמ"ס הרמב"ם כספרו הכנב אין רלוטנו לכוון האכניס

הקדמה
אנכי הרוח ואינו נראה רק דחה ממני הטעה אשר הגיעו אליו ימי
הרעה והיה רק זופה זה עמרים שנה היה עם לבני להביא
לדפוס ספרי זה החיים חלל ס' חיבורים גדולים וסימנם חסד פחד
רק כאשר היה אז וגם עתה בלתי מסודר ומהודר במילי ומהדורי כפרה
ס' לרדך מרה רבה ויניעה מקרא סופרים ועיבוד סופרים לכן נחשלו
די' אח"כ עלה בלבני להדפיס מספך ספריה מספרי הגדול הוא ספרי
ספרי חיים שחברתי בניה על חלק ש"ע ל' אח"כ ושלחתי פתנו קונטרסים
לגדולי רבני אשכנז בימים ההם אשר לע"ע כבר רובם באלות החיים
להביא ספרי אלה כבוד הבחינה ויבחנו דבריה והמה ענו ואמרו ישר וקלסוהו
ותלחו לי הסכמותיהם בכבוד גדול. אך הסכמתי או להדפיס ספר ש"ע
מאבותי לאוני ארץ כבוד גאון אח"כ וז"ל וכבוד זקני הגאון ז"ל כי חוששתי
מחשאת אם אפסל להוליא לאור מה שחנתי ה' פסם אפרסם דברי אבותי
אשר קטנם עבה ממתי ולא אהגדר בתלכתי ועלאתה הקודם קדושת אבותי
ז"ל היו כמסויס עמדי עמונים בלתי דבר האמור בהקדמת ספר התשובה
שמו חוש הבני. לכן נחאתר עוד ספרי מ"ח הכ"ל מלאת מכה אל הסופר.
ביני ובני יאלו לאור תורה ספרי שני המאורות הגדולים חברו על חלק אח"כ
הסם מגיני ארץ מאוד נעלה ואלחתי בהם רובא דמתכר עמה שינעתי אף
כי בקלת מהם לא נחה דעתי בדבריהם כי לא ישרו ציניי שהשנתי עליהם
כעובד אלהים על דבריו מנצי' או מפברל ובררתי שגרה או שפציב וזה לפי
דעת רוב בני אדם והוא יש קשיה ונראין הדברים כאלו להבו פני שהשנתי
עלי ושמתתי בתקלתו מ"ו להפכד בו אני חילתי ויש לו פתחון ספ לומר
שכתבתי מה שכתבתי כמסתי לפי תומי ולא ידעתי כי יאלו הדברים לרפוס
שהוא נגזר עליי אצתי ללך יהודים. לכן אצתי על ההגם דברו או ומבוכתי
מאח"כ בגאונים הקדמונים עמודי ארץ וגדולי הדור שכבר הלכו לחיי עוה"ב
והמה בצלמא דקדוש והוא יחזק להו כי תמן לית קנאה ולית נלוה ונאון
ודרך הפסכות. וגם אני אומר על חלמותי ועל דברי שינעתי שינעתי כי
קנאית בלתי לפצתי מוליי"ח ר"ע על קדושת אח"כ מות"ם ר"ע על
מחשתי שפרים כז"י חיותם והנה לא חשתי בזה כלל כי כבר הגשתי ח"ל
לדעת האמתון שוכר בעל חיבות הלכות כל מה שישאר איש איש מיינעו
השנתי וישינתי ויבחינתי והיחיתתי מעי שום נמ' או אפרה בכל שריו ל
ושכן כי וחקי ולי עמם ובלי משקל יוליא רוחו כ"ס אשר הבל שריו עמם
יפאל שמך ופנס דבריי מחינקא ליה עינותא רבה ואם יפליגי ויחמרי כי
דעות לא מגשתי לרועה לזן חקנ כעני בתריה גם לא לפריחיה דאורחא
דרעות למיפטר ליה. אכל בהוליא דבמו רעה בלי השנר רק כמעיל אפי
נאות ונאון עלי לא יתן למחילי כי אל דעות ה' יודע כי לא כי קאל חסי
שמונה שבשמינית ומה שלשעמיס נאות ארץ הפקרו על מהסת לתארני
בתרמיס וכיוניס ושכתי שכתבן אפר הם זרה הללה ממחילי ושלת מדרגתי
סיה לנאכנת עז ותקפ מינחם עמ"י בתרומים ובשרים מיינעם כ"ס ונמת
אני יכול לנשות ומה שהי' בכתי מחזקתי בה"ק ומנע ששאר צ"י אצמתי
עין או שגנת העצמיק או המדפיס לא כפרד ולא כמעל הוא. והנה ידעתי
נעונו ובהרתי חסרוני כי לא בנתי דברים אשר מגני יאלו במצותן של
הלכות ופוסקים כדרך בעלי שאבות הקדמונים והגדולים שפליצו בפתח
דבריהם דברי הש"ס ככתבם וכלאונם מקור הדבר ההוא ומה שחדשו הפוסקים
בהם ומה שנהלקו בו ומה שיש לרקס בה"ס להכריע עמם מהם ומאד
שיקלא ופירא כוא. אל הנדון ונדקך לא דרתי כי מלבד קולך י"ך המשיב
לכתב בגדולות ונפלות אף כי למה צעמי וימוקם לבי אחר כל דבר
זו. האחד אחר שוכינו בימינו לחיבור הש"ס ובעל המפה נראה כיון מרד
לחם אשר כמנוי לרדוך הדרך החשובים הי"ל ליקך בגדולות ונפלות כאלו
אין לורך לו לקיורס על הארונים רק דולה מים התלמד ומסיס אכניס
ממרים ופוסקים הקדמונים. וגם מלך ששירלה להדפיס הדברים באריות
נמלא מגדיל חיבורו בלימודים של ח"ל וקדמונים ימה שמתדס הוא כפל
בשנים וחקי כי מזכיר בו דבר בשם אומרו מ"ע מלך שאלו לו עוניתין כספר
גדול הכמות שחיבר נראה כתפלת בעלית שחיונו שנו לכן בדורותינו כספר
עושה הלח אוני אלא מן השינעתיים המגדילים ומבחינים ומעריכים ומשייחים
המעיינים חנם אם לא שרולה לרקס דבר חדש וחדות המנוקס לו מלאון
הש"ס ופוסקים או ההכרח לא יגונה ולא יפוצה ללות מים מבורות עמוקים.
שנית כי יש בזה פורח גדול שלא לורך. זמן פורח היחשום או פורח כפיני
והשקפה. שלטיס יש בו משום גילוי זמן מנחר הנמללות והלא אם נזכיר
מ"ס ש"ע ובהגיה ובכ"ס"י יכול הקורא משכיל למלא כנקל כב"י מקורו
אם ינדך לו. רביצית לאלהת קה"לור כי יפה וניסם הוא מתוקן ומקובל
למלמד המבקש דבר ה' וכמ"ס ח"ל לעולם ויחד עם המלמד דרך קלרה
כי נלחה לקרות ב' ד' דעין על ש"ל מעט מוצר מלמדי דעת המחבר
דבר אד כלאר עשה הרב הגדול כספרו קרבן אהרן במחילה מכבודו.
חמישית הקיורר יפה הביאה החיבור לתכלית הדפוס ויסיח עושט מחזיק
המורכב כי אם נכח באריות ובהגות ש"ס מקור כל דבר ופי' רש"י ודברי
הפוסקים וכבאן ק"ל יהיו חמצי קונטרסים מלאים בשפרים משובתי ומי
יתן להחזיר די סיזוקן ומחרונו במצונו אשר יחמר לו להוללות הדפוס
כי רבה סיה. (וגם בהמשך לשינוי בשיקלא ומירא קלרו בתכלית הקיורר
בנאון שוכר לבר אוריין בקורא) מוזן מאון כי כסם שאין דעתינו שמתבט
עם מחברי שפרים בלאונת קצוקים ובשרים וחזורים כמ"ס הרלב"ש כי
אין די התוללות בזה שצו רז"ל כן בקלת דברי אלהים כי הם חכמות דמות
שלמות שהספסר וההגלה לאם להם ואלה נצלם משיב בתי שב"ל לפיך אף
יוסף מנחה והגלם כ"ס המבכמות ואם כהה נגזרו בלימונת ויחווה
בנאון שוכנו אכן להלריך בהצקות ובשברות ארבות פסולות ויזר מדאי
אינו אלא נגזר וכמ"ס הרמב"ם כספרו הכנב אין רלוטנו לכוון האכניס

הקדמה

שנחשבו דבר גדול הרור ובלא היה והזיחה בקנה והיתה מופלגת בכבוד
לשון אף ומעולה. גם הפלגת הידיעה והתגבשות אף להפלות על ידו .
ומתחלמנה בסיחה בת שלזשים ושוכ לא היסה לכבוד בעלה זקניו
הגאון מוהר"ר שמואל. ושעמתי מפי קדוש איל הגאון מוהר"ר שמשון ז"ל
שהגאון החסיד מוהר"ר ישעי' ז"ל בעל שני לחוס בכספו מחיל לא"י רש
לפחותה והיה לא לרשע ולאמר שונתי גרמו שלא זכיתי להודונו לגוף קדוש
כזה והיתה מתגוררת בפרגמ מקום אבותיה ויהי נכסות הארון ה' איל
הגאון ז"ל שנת ת"י משראג שהיה דרשן לק"ק ויירמית לרננות נסעה עמו
והיתה אליו לערך שנה ואח"כ נשאג רננס ליסע לא"י ובעו"ס לא הספיקה
כי מתה בק"ק פוסיחה בדרך תוגרמס ופלא מכבוד ששעו לה כמותה שם וכן
בכל מקום שנבחה לשם כי היא שמה נודע וריחה נודח כמדיוט למעלתה
בנירוף יחוסה ומעלת שני אחיה הגדולים הרבנים האדירים הגאונים רבני
שולין הגאון מוהר"ר חיים כ"ץ אב"ד פוחז ששעו מרבנות ק"ק ודנקסור
לשם ושם נשער והגאון (אשר) לנ"ע נכדו הגאון מוהר"ר נפתלי אב"ד רומע
דק"ק לובלין) מוהר"ר נפתלי כ"ץ אב"ד ק"ק לובלין עם הגאון הרומע
מוהר"ר העשיל ז"ל שהיה שם ראש ישיבה וא"ל להפליג מתלוות כבוד וסידור
שנהגו שני אחיה הגאונים הגיל בלחוסה זקנית הגיל. ומפי כי אבותי כלם
אנשים נאשי שם ומפורסמים חיברו חיבורים מחוכמים ומכוננים הם דבריהם
וגם אנכי כי נביהם מתייחסים אחריהם לבית אבותם למסכתותיהם כ"ס אש
גם הם חכמי תרשים שיעדו נועיהם על השרשים מה שכל זה אינו נובע
בנשים לכן עשימי לזקנתי מזכרת כי היחה בבחמת האשה ובנשחיה אס
כל בני גילה ועשרת תפארת ויוכן חות יאיר חיה המיוחס לנשחיה חסידה
חיה. כי כן דרך לשון אשכנז בשחולין האדם בגדול שממנו מתיחס כחם
לעיל שאביו זקניתי זו היה נקרא ר' אילק ר' ליכנס ע"ש חמיו המפורסם
הגאון מוהר"רל והגאון אב"ד מ"ו מוהר"ר מענדל אב"ד רומע ספ האש
עמנו מנהס מענדלי ר' יחאס ר' אביגודרס. ה"ג יבורס חות יאיר חש"ס
דהש עם שר חיבורים אמן. אלה הדברים אשר ענו על לבי בנסכמה .
בשם עלם פרטי מ"מ ילקק בלשון אשכנז ודוק. ואל יהי זה זר בעיני הקורא
כי גם כזה עשה בעל מגנטה אסתר אדם גדול ונורא בחיבורו המכיר על מנוח
היבורא ואון לנדקס חכות יחשבו לי לפני יולר גיורים. להוציא לאור החיבור
הזה עם שר חיבורים אמן. אלה הדברים אשר ענו על לבי בנסכמה .
להודיע ולהשמיע קול ברמה. בוו בהקדמה. והאל אשר מכל חי מקום כבודו
נעלמה. אף כי כבודו מלא עולם מפורסמה. ומערתה ששח קדמה עם מבוילה
ימה. אליו תפלל כל השעה. וגם נשתי לו מלך למאס ובשרי לו ככה. ברחמי
בלי חבלי משיח תרועת מלחמה. ימה"ר גאולים יו"ס נחמ"ס. כ"ע המבשר
אדם להכל רמה. הסיפר עפר ואשר זקן ולק"ס בלי מק"ח יאיר הי"ם בן
הגאון ככה"ר משה שמשון ז"ל בברך :

וכו' ומזו אזהרה לכל הקורא בספרי מהבירים שלבו אל יאמר להשליך דברי
המחבר כמשתה בן תרלם ולתשוב אותו כפתי ומנואל רק ה"ס כ"ס ישמע
ישל"ל ואף כי בנקדמה ספר רשע כפתי נתן מעט שכל מחבר יאיר
בהעמקות דברי הקדמונים פן ע"י קילורו יפן מעות לפני המעיין יע"ס.
ולמד"ן שאם יש השג שזכר היה מן לורך לכל אחרון במה הלוך להסתייע
מדברי פוסקים הראשונים שיביא כל דבריו ככתבו וכלשונו והוא כמעט דבר
שאלו לעמוד בו למחברי ספרים. ומוב יותר להראות מקום ופלא להביא
כלל לשון הפוסק ההוא וכ"ס אש מלא דין מפורש ב"שעו שלא יסרה להביא
ש"ס ופוסקים שלו ודאי היה מן הלוך להביא אש בלשונו רק ישלך
יהבו בזה על המעיין שאם ירך עליו יחשש ומה גם לאיש אשר כמניו נבער
מערת חורה ודעת נועה אשר בפה מלא הורה ולא בוש כי אין ראו' לשוט
אדם לסמוך על הלכותיו הן בדניי ממונות או באיסורין בלי חיפוש מחופש
קרב אש ולב עמוק ומ"מ יקבל אש עוכה הנאה מגילוי דעמי הקטושה
דחיי חיי ורלל חיי יהיה ללוות' בעלמל וככה"ג כחבו נגד השנה הראכ"ד
על הרוב"ס בהרעמו אף כי קמנה עכח ממתי וטוריו מדק מחברי
כ"ס בלשר בלו בספרי זה דברי גדולי הדור שראוי לסמוך עליהם אף שלא
בענת הדק. ומפני שמלך הדו"ס הכורלות ומשפ"י אשר ממני יאלו כבושים
הן קלים בלי עומק ומריפות מלחמה על תורה ומעשה. חידודי' ומלאת
לומן קלמתי שם המסכות חות יאיר כי הם מלדי בערך שר ש"ת של
גדולי עולם ערך טו"ר הפרי' א"ן לו חומס נגד קרית ספר וכרבי' גדולים
ובלוות בשמי אשמי אשר מן השמים יתן לי בחוליי יאיר. גם חות לשון
חיות כפי' שם חיה הראשונה כשפטן על דברים וכן שמי מכתן קורא לי חיים.
ויש עוד נעטע שם זה רמו והוא מקרב שעמדתי על המסכות שפכות
העומדות על מלאת ומוכני' לדפוס והם לפחות תרלי"ח ג"י חות יאיר. ומלכד
כל זה בתימי עוד בשם היה לטיות למכרת עוב לזקניתי החסידה מרת חיה
א"ל אש לבי הגאון מוהר"ר שמשון ז"ל כי ראו' היה לך מה מלך שממנה
שהשכל לי ולבתי אבי יחוסו על מערת תפארת הגאון הגדול ומכר בני'
המתגרים מוהר"ר ליב פראג ע' סוף ספר למח דוד. כי זקניתי היחה בתו
(מעבולה המופלג הגאון מוהר"ר יחאס כהן שהיה נקרא בשמו בפה כל ר'
אילק ר' ליכנס ע"ש חמיו הגאון מוהר"רל הנזכר והיה מופלג בלחוס לשון
א"ן דוגמחו והוא כתב הקדמה לשו"ת מהר"ם חוסם פראג גם בעל הג"ס
שענה רח והעליה אחיה סדרות בספר חתן דמים) של הגאון מוהר"רל הנזכר
הן מלך למודש שהיחה ידידה במינה דבורה בתורה וכהירנה שהיחה לה מדרש
רבה בעל פירוש ולמדה ביה עם השנה וסכלה ובמקומות רבות השיגה על
הזה ע"י ה"ס הרבנו פירש"ל בלחוס אחר שכל השומע יבחר שידון עמה
ואיחה דברים מהם כתבתי בכריכס עממה וכן שפחה בפ"י מחזורים וסליחות
יבפ"י ר"י בחומס ושפריס וארבע וכמתרנמי' ושפריס החילוני' וכמה שפמי